

Finantsinspeksioon
info@fi.ee

Teie 21.05.2024 nr 4.11-3.1/2944

Meie 17.07.2024 nr 1-9/2024/0845

**Arvamuse avaldamine Finantsinspeksiooni
vastutustundliku krediidi väljastamise
protsessi manuaali kohta**

Finantsinspeksioon edastas 21.05.2024 koostööpartneritele, sh. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA), päringu saamaks sisendit vastutustundliku krediidi väljastamise protsessi manuaalile kui abistavale dokumendile. Täname võimaluse eest arvamust avaldada.

1. Märgive, et tegemist on väga tänuväärse tööga, mis loodetavasti annab turule hea ülevaate, millist infot järelevalveasutused ootavad. Tunnustame asjakohaste viidete lisamise eest kohtulahenditele, mis edendavad harmoniseerimist veelgi.
2. Punktis 3 tuuakse välja, et automaatsüsteemid võivad märkamatult muutuda nn. mustadeks kastideks. Siinkohal võiks täiendavalt rõhutada, et krediidiandja peab olema võimeline andma oma automaatsüsteemide kohta järelevalveasutustele ammendavaid selgitusi. Praktikas ei ole aktsepteeritav olukord, kus krediidiandja ei ole võimeline andma teavet, kes ja millistel kaalutlustel isiku kohta krediidihinnangu andis. Vastupidisel juhul ei ole asutustel võimalik riiklikku järelevalvet tõhusalt läbi viia.
3. Ettepanekuna soovitame kaaluda halva praktika rõhutatud väljatoomist, kuna joonealused viited ei pruugi piisavalt lugeja tähelepanu saada. Näited võiksid eristuda muust tekstist lisamärkusega, et tegemist on halva praktikaga, mille kasutamist järelevalveasutused taunivad.
4. Punktis 4.3 on välja toodud järgmine: „[...] ei saa vastutustundlikuks pidada tarbijale täiendava krediiti väljastamist.“ Kuna krediidikontode valdkond on järjest kasva murekoht Eesti krediiditurul ning uue tarbijakrediidi direktiivi rakendumiseni Eesti riigi tasandil on aega, tasuks siinkohal rõhutada TTJA praegust seisukohta, et krediidivõimelisuse hindamine tuleb läbi viia igakordselt krediidi väljastamisel. See tähendab, et turul hetkel valitsev käitumine, kus krediidikonto loomisel hinnatakse tarbija krediidivõimelisust valdavalt 36 kuu peale ning näiteks krediidivõimelisuse muutumine 2. kuul ei mõjuta tegelikkuses krediidi väljastamist. Teisisõnu, tasuks siia siduda ka Finantsinspeksiooni 11.04.2023 märgukirjas toodud seisukohad.
5. Punktis 4.5 tasuks täpsemalt lahti kirjutada, mis juhtudel käendaja finantsseisundit hinnata.
6. TTJA-l on järgnevalt mõned keelelised ettepanekud.
 - a. Võiks kaaluda sõna „manuaal“ asendamisest Eesti õigekeelsussõnaraamatu kohaselt eestipärasema „käsiraamatuga“.
 - b. Punktis 4.5 on korduvalt käsitletud „puhvrit“, kuid ehk oleks korrektsem antud kontekstis kasutada „vahemikud“ või selgitada, et tarbija kohustuste võimalike suurenemisega teatud mahuks tuleks arvestada. Seda näiteks statistiliselt ekstrapoleerides.

c. Punktis 4.8 on kasutatud sisustamata mõisteid „mikrojärelevalve“ ja „makrojärelevalve“, mida järelevalve praktikas ei kasutata. Soovitame nende kasutamisest loobuda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martti Kangur

õigusosakonna juhataja

peadirektori ülesannetes

Dain Maano Muru
6201 733 Dain.Muru@ttja.ee